

Arbejdsskader sker ikke kun i arbejdstiden

Hvis man arbejder sort i weekenden, er det ofte uden alle hjælpemidler, og man går glip af restitutionen. Det kan både skade medarbejderen og koste arbejdsgiveren

Af Lars Thorsen

Ikke alt er der statistik på. Ingen ved hvor stor en madmadpakke den gennemsnitlige anlægsgartner spiser i frokostpausen. Og ingen ved hvor mange anlægsgartnere der arbejder sort i weekenden. Men i begge tilfælde et det et fænomen af et vis størrelse. Det mener fagkonsulent i Danske Anlægsgartnere, Kim Tang. Og det er et problem for andre end skatteministeren.

„Der er både en tradition og en risiko i anlægsgartnerfaget for at man bliver spurgt af venner og bekendte om hjælp med anlæg og havearbejde. Det er jo oftest vennetjene-

ster, men for nogle går det hen og bliver en decideret bi-indtægt, og det er et problem. For der er grænser for hvad man kan holde til hvis man arbejder som anlægsgartner hele ugen og fortsætter i weekenden. Men det er jo kontroversielt at håndtere for arbejdsgiveren, for det er jo et indgreb i privatsfæren at fortælle sine ansatte hvad de må og ikke må i weekenden,“ siger Kim Tang.

Men det er ikke kun de ekstra arbejdsdage som slider på medarbejderne, fortæller anlægsgartnermester Frank Sørensen i Åbenrå.

„I vores virksomhed får de ansatte jo ikke lov til at plante et træ uden en gravemaskine. Det er utroligt så mange hjælpemidler vi stiller til rådighed, alt fra sikkerhedsrej over løfteudstyr til hydrauliske pælehamre. Maskinen kommer frem hvis bare der ligger en halv m³ stabilgrus. Men det er kun i arbejdstiden. Så snart medarbejderen stempler ud fredag kl. 12:15, er der ingen grænser for hvor meget de kan løfte med trillebør og håndskovl,“ siger Frank Sørensen. „Mine ansatte har forbud mod at arbejde sort, også efter arbejdstiden. Det står endda i personalehåndbogen, og vi understreger det flere gange om året. Men derfor ved jeg godt at virkeligheden er en anden,“ fastslår han.

Sorteper til arbejdsgiver

Hvis man arbejder hårdt i lange stræk og måske uden de rigtige hjælpemidler, stiger risikoen for arbejdsskader. Men hvis skaden sker mens man arbejder privat, er det selvfølgelig-

lig ikke en arbejdsskade, påpeger Gary Sheridan, næstformand i 3F's Grøn Gruppe Offentlig og Privat Service (GOPS) Odense.

„Hvis en skade sker i weekenden, kan de ikke kalde det for en arbejdsskade. Det er i deres fritid, så må det være deres fritids- og ulykkesforsikring som træder til,“ fastslår næstformanden. „De skriver jo også under på en tro- og loveerklæring, så forhåbentligt taler folk sandt.“

Alligevel sidder arbejdsgiverne nogle gange tilbage med følelsen af at have fået 'sorteper' efter medarbejderen har arbejdet sort i weekenden. Det har Frank Sørensen i hvert fald oplevet.

„Jeg har gudskelov ikke haft ret mange arbejdsskadesager, men jeg har nogle gange sidet og skullet lave en arbejdsskadeanmeldelse der er kommet ind mandag morgen og har tænkt at det her kan simpelthen ikke være sket i arbejdstiden,“ fortæller han.

Men det kan være svært at

Når der bliver arbejdet sort i weekenden, er de gode hjælpemidler ofte ikke til rådighed. Og det kan give arbejdsskader, også selv om man ikke er på arbejde. På billedet er anlægsgartner Geert Juul i gang med - lovligt i arbejdstiden vel at mærke - at flytte udstyret uden at ødelægge ryggen. Foto: Frank Sørensen.

modbevise hvis medarbejderen siger at skaden opstod i arbejdstiden, og at der ikke var adgang til de relevante tekniske hjælpemidler da han skulle løfte en tung fortovsflise, forklarer Frank Sørensen.

„Så selv om jeg ved at der har været alle typer løftemaskiner til rådighed, så skal jeg også bevise at de var tilgængelige det pågældende sted forrige torsdag, og det er næsten umuligt. Så jeg vælger bare at acceptere skaden og lade forsikringsselskabet køre sagen og glemme alt om det. Men det trækker jo ned i statistikken for arbejdsskader i

branchen, og der kommer jo også til at stå at 'nu har en ansat hos Frank Sørensen fået en arbejdsskade', selv om jeg vitterligt har gjort hvad der står i min magt for at forhindre det,“ siger Frank Sørensen.

Mindre sort arbejde, tak

En anden anlægsgartnermester, Anders Matthiessen fra Anders Matthiessen ApS, mener dog ikke at det sorte arbejde er så udpræget længere.

„Jeg har godt nok fyret en medarbejder fordi jeg vidste at han arbejdede sort hele weekenden, og så kom mandag og beklagede sig i arbejdstiden og lavede alt for lidt, men det er snart ti år siden. Og hvis jeg skal være helt ærlig, så tror jeg at mængden af sort arbejde er blevet meget mindre. Det er enormt krævende at lave sort arbejde i vores fag, og folk er blevet mere påpasselig med deres kroppe. Og de kan jo let komme hjem med en arbejdsskade, for det er hårdt nok at arbejde i vores fag uden også at arbejde uden for arbejdstiden. Så måske er jeg naiv, men jeg tror vitterligt ikke at mine ansatte laver sort arbejde af betydning,“ mener Anders Matthiessen.

Uanset hvad anbefaler Gary Sheridan fra 3F at virksomheden både mundtligt og skriftligt fastslår at sort arbejde ikke er acceptabelt og eksempelvis lader være med at låne firmaets udstyr til de ansatte eller fastsætter regler og procedurer der hindrer dem i at bruge værktøj og lignende privat.

Men så let er det ikke, påpeger Danske Anlægsgartneres Kim Tang: „Man kan nok komme en del af det sorte arbejde til livs ved at sige at de ikke må tage firmabilen fyldt med udstyr med hjem, men det skaber andre problemer. Det forlænger jo arbejdstiden hvis de først stempler ud når de har afleveret bilen på materialegården, og hvis de først skal til materialegården om morgenen og hente bilen før de kan køre ud til kunden.“

Dermed kan indsatsen mod sort arbejde påvirke indtjeningen i virksomheden, og det er - set med virksomhedsøjne - værre. Så hvad gør en klog? Han arbejder nok ikke sort. Faget er hårdt nok i forvejen. □

- Bredt modeludvalg fra 20 – 55 hk
- Mekanisk, hydrostatisk eller CVT transmission
- Bredt udvalg af tilbehør
- Landsdækkende service
- 24 måneders reklamationsret

Nedenstående henviser til nærmeste
New Holland forhandler

Vest:
87 61 33 33

Øst:
46 75 66 22